رايونىمىزدىڭ مەرەكەلىك بازارىنىڭ قامداۋى جەتكىلىكتى، ساپاسى جاقسى، باعاسى تۇراقتى بولدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **يۋي شي** 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. ”1 ـ مامىر“ حالقارالىق ەڭبەكشىلەر مەرەكەسى جانە ورازا ايت كەلۋ قارساڭىندا، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇدايىلاندىرۋ شارالارىن زاڭ بويىنشا، عىلمي، دالمە ـ ٴدال تياناقتاندىرۋمەن بىرگە، رايونىمىزدىڭ جەر ـ جەرى زات قايىنارىن ۇيىمداستىرۋدى كۇشەيتىپ، ٴوندىرۋ مەن ساتۋدى ۇشتاستىرۋدى ويداعىداي ىستەپ، تاراۋلاردىڭ بىرلەسىپ قيمىلداۋىن كۇشەيتىپ، زات اينالىمىنىڭ ىركىلىسسىزدىگىن قامتاماسىز ەتكەندىكتەن، مەرەكەلىك بازاردىڭ قامداۋى جەتكىلىكتى، ساپاسى جاقسى، باعاسى تۇراقتى بولدى.

4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى ۇرىمجى قالاسىنداعى دوستىق ساۋدا سارايىنىڭ دوستىق ەرەن بازارىندا ٴتىلشى كوپتەگەن تۇتىنۋشىلاردىڭ تاۋار تاڭداپ الىپ جاتقاندىعىن كوردى.

”10 كۇننىڭ الدىندا ـ اق ٴبىز قامداۋ كاسىپورىندارىمەن سايكەسىپ، تاۋاردىڭ بازارعا شىعارىلۋىن ارتتىرىپ، قامباداعى قوردى مولايتتىق. قازىر كوپ ٴتۇرلى جولدار ارقىلى كۇرىش، ۇن، ماي، ەت، جۇمىرتقا، ٴسۇت، كوكونىس، جەمىس ـ جيدەك، سۋ ونىمدەرى سياقتى زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋدى جۇزەگە اسىردىق“. شينجياڭ دوستىق (توبى) شەكتى جارنا سەرىكتەستىگى دوستىق ساۋدا سارايى تيجارات جۇرگىزۋ ورتالىعىنىڭ ديرەكتورى ما يۋي ساۋدا سارايىنىڭ ٴتۇرلى نەگىزگى تاقىرىپتىق قيمىلداردى، ٴتيىمدى باعادا ساتۋدى جەبەۋ سياقتىلاردى دا ورىستەتكەندىگىن ايتتى.

سول كۇنى ۇرىمجى قالاسى تيانشان رايونى ىرداۋچياۋ بازارى كوشە اۋماعىنداعى سيىر، قوي ەتى دۇكەنى، كوكونىس، جەمىس دۇكەنى، بالكۇلشە دۇكەنى، اس ـ سۋ دۇكەنى سياقتى تيجارات ورىندارىندا ٴتۇرلى تاۋارلار كوزدىڭ جاۋىن الادى، قالا تۇرعىندارى تارتىپپەن زات الىپ جاتتى.

”جاقىندا ٴبىز ’تيانشانداعى دابىرالى تيىمدىلىك • كوكتەمگى زات ساتىپ الۋ مەرەكەسى“ قيمىلىن باستاپ، ساۋدا اينالىمى كاسىپورىندارىن ارزانداتۋ ارقىلى مەرەكەلىك بازاردىڭ ومىرشەڭدىگىن قاۋلاتۋعا شابىتتاندىردىق“، ـ دەيدى ۇرىمجى قالاسى تيانشان رايوندىق ساۋدا ىستەرى مەكەمەسى (استىق مەكەمەسى) بازار اينالىمى ٴبولىمىنىڭ باستىعى لي نيڭ.

اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى بازارى ٴاربىر وتباسىنىڭ ”كوجە قاتىعىنا“ سايادى. شينجياڭ جيۋديڭ اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن تولايىم ساتۋ بازارىندا تولتىرا زات تيەگەن اۆتوكولىكتەر قاتاڭ زارارسىزداندىرۋدان وتكەن سوڭ، تارتىپپەن بازارعا كىرىپ جاتىر. ۇعىسۋىمىزشا، سوڭعى كۇندەرى جەمىس، كوكونىس ساتىپ الۋعا باراتىن قالا تۇرعىندارى ادەتتەگىدەن 30%تەي كوبەيىپتى.

بۇقارانىڭ مەرەكە كەزىندەگى تۇتىنۋ قاجەتىن قاناعاتتاندىرۋ ٴۇشىن، ونسۋ اۋدانى بازاردى قامداۋمەن قامتاماسىزداندىرۋ جوباسىن اقىلداسىپ، جاساپ، بازاردى قامداۋ مەن باعا وزگەرىسىن تەعىز قاداعالاپ، بۇقارانىڭ تۇرمىستىق قاجەتتى زاتتارىن ساقتاۋ، جەتكىزۋ، قامداۋ سياقتى قىزمەتتەردى بار كۇشپەن ويداعىداي ىستەدى، سونىمەن بىرگە بۇكىل اۋدان كولەمىندەگى ەرەن بازار، كوكونىس بازارى سياقتىلارعا باقىلاۋ، تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، تاۋارمەن قامداۋدىڭ جەتكىلىكتى، زات باعاسىنىڭ تۇراقتى جانە ازىق ـ تۇلىك ساپاسىنىڭ حاۋىپسىز بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

ونسۋ اۋداندىق ساۋدا ىستەرى جانە ونەركاسىپ ينفورماتسيالاندىرۋ مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى جاڭ رۇڭلي بىلاي دەپ تانىستىردى: قازىر وسى اۋداننىڭ ساۋدالىق اينالىم جانە تۇرعىندارعا تۇرمىستىق قىزمەت وتەۋ كاسىپورىندارى زات تولىقتاۋ جيىلىگىن جانە زات تولىقتاۋ سانىن ارتتىرۋ ارقىلى ارزانداتىپ ساتۋ، ەرەكشە باعامەن ساتۋ سياقتى تيىمدىلىك جاساپ، ساتىلىمدى جەبەۋ قيمىلدارىمەن ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ مەرەكەنى كوڭىلدى وتكىزۋىنە پارمەندى قامتاماسىزدىق جاسادى.

جەرگىلىكتى كوكونىس ـ جەمىستەردىڭ بازارعا شىعارىلۋ سانىنىڭ ارتۋىنا ىلەسە، قاشقار ايماعىنداعى ٴىشىنارا كوكونىس ـ جەمىستەردىڭ باعاسى تومەندەپ، سيىر، قوي ەتىمەن قامداۋ جەتكىلىكتى بولدى. قاشقار قالاسى الدىن الا ورنالاستىرۋ جاساپ، كوكونىس ـ جەمىس بازارىن، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى بازارىن جانە ساۋدا سارايلارى مەن ەرەن بازارلاردى قوردى لايىقتى ارتتىرىپ، دەر كەزىندە زات دايىنداۋعا، زات تولىقتاۋعا جەتەكتەدى ٴارى ينتەرنەت جەلىسىندە جانە جەلىدەن تىس بىرلەسىپ ارەكەتتەنۋ ٴتاسىلى ارقىلى تۇتىنۋدى بار كۇشپەن جەبەدى.

تۇرمىستىق قاجەتتى بۇيىمدارمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتۋ ٴۇشىن، بۇكىل رايوننىڭ ساۋدا ىستەرى جۇيەسى بازار اينالىمى تالداۋىن جولداۋ ٴتۇزىمىن ىسكە قوسىپ، جەر ـ جەردىڭ ساۋدا ىستەرىن باسقارۋ تاراۋلارىمەن ٴوندىرۋ ـ ساتۋ بويىنشا ۇشتاسۋدى كۇشەيتىپ، وندىرۋگە ورنالاستىرۋ، زات اينالىمى بويىنشا جەتكىزۋ جانە سوڭعى بۋىندا ساتۋ سياقتى بۋىنداردىڭ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋگە ۇيىمداستىرىپ، بۇكىل رايوننىڭ ەتىمەن، كوكونىسپەن قامداۋىنىڭ جەتكىلىكتى، باعاسىنىڭ تۇراقتى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارىن ۇستىنە الىپ وتكىزۋىنە نەمەسە وعان ۇسىنىسپەن قاتىسۋىنا بولادى. قۇرۋ، ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارىنىڭ سانىن، وتە ـ موتە، قالالاردى، اۋىل ـ قالاشىقتى (ٴمالى باسقارماسى)، قىستاقتى (الەۋمەتتىك اۋماق) جانە كاسىپورىندى وبيەكتى ەتكەن قۇرۋ، ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارىنىڭ سانىن قاتاڭ تەجەۋ كەرەك. قۇرۋ وبيەكتىلەرىنەن ٴارقانداي فورمامەن اقى الۋعا بولمايدى. وزەكتى مىندەتتەن الشاقتاعان، قىزمەتتەردى ىلگەرىلەتۋى پارمەندى ەمەس، بۇقارانىڭ اڭسى كۇشتى، قوعامدىق ىقپالى جامان بولعان قۇرۋ، ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارى مەملەكەتتىك باعالاۋ، ولشەمگە جەتۋ، ماراپاتتاۋ قىزمەتىن سايكەستىرۋ گرۋپپاسى نەمەسە ٴارقايسى ولكەنىڭ (اۆتونوميالى رايون، توتە قاراستى قالا) باعالاۋ، ولشەمگە جەتۋ، ماراپاتتاۋ قىزمەتىن سايكەستىرۋ فۋنكتسياسىن ارقالاعان قۇرىلىمدارى ٴتارتىپ بويىنشا بەكىتۋگە جولداعان سوڭ كۇشىنەن قالدىرىلادى.

«ادىستە» مىنالار باسا دارىپتەلدى: ٴارقانداي ۇيىمنىڭ جانە جەكەنىڭ بەكىتۋدەن وتكىزبەي تۇرىپ ”مەملەكەت“، ”جوڭگو“، ”جوڭحۋا“، ”مەملەكەتتىك“، ”ازيا“، ”الەمدىك“، ”دۇنيە جۇزىلىك“، سونداي ـ اق وسى ماندەس سوزدەردى قامتىعان قۇرۋ، ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارىن ورىستەتۋىنە بولمايدى، جوعارىدا اتالعان سوزدەرمەن اتالماسا دا، ناعىندا وسى اتالعان كولەمدەگى قۇرۋ، ۇلگى كورسەتۋ قيمىلدارىن ورىستەتۋگە بولمايدى.

اۆتونوميالى رايوننىڭ كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ 2 ـ مەرزىمدىك ينجەنەرياسىن ىلگەرىلەتۋ ٴماجىلىسى اشىلدى

رايونىمىزدىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋىنىڭ جاسىل تيپكە بۇرىلىس جاساۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **لياڭ ليحۋا** 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن اۆتونوميالى رايوننىڭ كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ 2 ـ مەرزىمدىك ينجەنەرياسىن ىلگەرىلەتۋ ٴماجىلىسى اشىلدى. ٴماجىلىس شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جوڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن جەتەكشى ەتىپ، اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ قىزمەت ورنالاستىرۋى بويىنشا حالىق تۇرمىسىن كۇش سالا قامتاماسىزداندىرىپ جانە جاقسارتىپ، رايونىمىزدىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋىنىڭ جاسىل تيپكە بۇرىلىس جاساۋىن ىلگەرىلەتىپ، كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ 2 ـ مەرزىمدىك ينجەنەرياسىنىڭ قۇرىلىس مىندەتتەرىن ورنالاستىرۋ جاسادى. اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ۇكىمەت ىستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار ٴتوراعاسى چىن ۋيجۇن ماجىلىسكە قاتىناستى ٴارى ٴسوز سويلەدى.

ٴماجىلىس مىنانى اتاپ كورسەتتى: ساياسي دەڭگەيدى جوعارىلاتىپ، كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋدىڭ جاۋاپكەرشىلىك سەزىمىن، بورىشتىلىق سەزىمىن حالىق تۇرمىسىنا تيىمدىلىك جاساۋ، حالىق تىلەگىن ۇيىستىرۋ تۇرعىسىندا ونان ارى كۇشەيتىپ، ۇيىمدىق باسشىلىقتى كۇشەيتىپ، مىندەت جاۋاپكەرشىلىگىن، جۇمىس ٴبولىسىن ايقىنداپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋدى ىنعايتىپ، سايكەسۋدى، سەلبەسۋدى كۇشەيتىپ، كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ ينجەنەرياسىن تاريحتىڭ، امالياتتىڭ جانە حالىقتىڭ سىنىنان وتە الاتىن حالىق تۇرمىسى ينجەنەرياسى، حالىق تىلەگى ينجەنەرياسى ەتىپ تۇلعالاۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنانى باسا دارىپتەدى: شارۋا وتباسىلارىنىڭ نەگىزدىك جىلىمەن قامداۋ قاجەتىن قامتاماسىزداندىرۋعا تاباندى بولۋمەن بىرگە، شارۋا وتباسىلارىنىڭ وزگەرتۋ تىلەگىنە تولىق قۇرمەت ەتۋ كەرەك. جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي ىستەۋگە تاباندى بولىپ، ٴار ٴتۇرلى جىلىمەن قامداۋ تاسىلدەرىنىڭ ارتىقشىلىقتارىن، كەمشىلىكتەرىن مۇقيات زەرتتەپ، سالىستىرىپ، تازا جىلىتۋ ٴتاسىلىن عىلمي تاڭداۋ كەرەك. ساپانى الدىمەن ويلاستىرۋعا تاباندى بولىپ، جوعارى ساپالى دامۋ تالابىن تياناقتاندىرىپ، كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ ينجەنەرياسىن سارا ينجەنەريا ەتىپ تۇلعالاۋ كەرەك. ەلەكتر قۋاتىن الدىمەن ويلاستىرۋعا تاباندى بولىپ، ەلەكتر جەلىسى، اسىرەسە، ەلەكتر ۇلەستىرۋ جەلىسى قۇرىلىسى جاعىندا ۇيلەسىمدى العا ٴوتىپ، مۇمكىندىك قالدىرىپ، كەيىنگى دامۋعا ويداعىداي نەگىز قالاۋ كەرەك. جىلىمەن قامداۋ ماۋسىمىنداعى ەلەكتر قۋاتى بويىنشا شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ دايىندىق جوباسىن جاساپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ قىستان جىلى وتۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. قۇرىلىس جۇرگىزۋشى ورىندارى جانە ەلەكترلى جىلىتۋ جابدىقتارىمەن قامداۋ ورىندارىن قورعاۋداعى تۇلعالىق جاۋاپكەرشىلىكتەرىن تياناقتاندىرۋعا قوزعاپ، قورعاۋ قوسىنىن قۇرىپ، ىسكە قوسىپ، بايانلى قورعاۋ مەحانيزمىن ورناتۋ كەرەك. كومىردى ەلەكترگە وزگەرتۋ بويىنشا ۇگىتتەۋ، جەتەكتەۋ سەرپىنىن ارتتىرىپ، شارۋا وتباسىلارىنا ەلەكترمەن جىلىتۋدىڭ ۋاقىتتى، كۇشتى ۇنەمدەيتىندىگىن، تازا دا قولايلى ەكەندىگىن شىنداپ سەزىندىرۋ كەرەك.

ٴماجىلىس بەينە ەكران تاسىلمەن قاتنستى ايماقتارعا (وبلىس، قالا) دەيىن اشىلدى.

---

19 ـ كەزەكتى ”شينجياڭ جاستارى 4 ـ مامىر مەدالىن“ باعالاۋ اياقتادى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **گۋان مىڭيك** 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. ”4 ـ مامىر“ رۋحىن جالعاستىرۋ جانە اسقاقتاتۋ، زامانىمىزداعى شينجياڭ جاستارىنىڭ تاڭداۋلى تيپتەرىن تۇلعالاۋ جانە ۇگىتتەۋ ٴۇشىن، 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى اۆتونوميالى رايوندىق وداق كوميتەتى، اۆتونوميالى رايوندىق جاستار بىرلەستىگى بىرلەسىپ ديڭ ليا قاتارلى 19 جولداسقا، جوڭگو عىلىم اكادەمياسى شينجياڭ فيزيكا ـ حيميا تەحنيكالىق زەرتتەۋ ورنى جاڭاشا فوتوۆولتتىق فۋنكتسيالىق ماتەريالدار ۇجىمى سياقتى 5 كوللەكتيۆكە 19 ـ كەزەكتى ”شينجياڭ جاستارى 4 ـ مامىر مەدالىن“ بەرۋدى ۇيعاردى.

”شينجياڭ جاستارى 4 ـ مامىر مەدالى“ اۆتونوميالى رايوندىق وداق كوميتەتى، اۆتونوميالى رايوندىق جاستار بىرلەستىگى شينجياڭداعى ٴار ۇلت جاستارىنا بەرەتىن ەڭ جوعارى داڭق. ماراپاتتالعان جاستار شينجياڭداعى ٴار ۇلت جاستارىنىڭ تاڭداۋلى ۋاكىلدەرى، ولاردىڭ كۇرەس بارىستارى مەن ىزگى ىستەرى زامانىمىزداعى شينجياڭ جاستارىنىڭ دۇرىس ٴوسىپ ـ جەتىلۋ جولىن جاندى كورسەتىپ، زامانىمىزداعى شينجياڭ جاستارىنىڭ ۇدەرە العا تارتقان، قايراتتانا ىسكەرلىك كورسەتكەن رۋحاني بەت ـ بەينەلەرىن شوعىرلى ايگىلەدى.

جايمالاپ ەسىمدىكتى كورىڭىزدەر

اۆتونوميالى رايوننىڭ ”1 ـ مامىر“ حالىقارالىق ەڭبەكشىلەر مەرەكەسىن قۇتتىقتاۋ جانە ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جينالىسى اشىلدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **گو ليك** 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن اۆتونوميالى رايون ”1 ـ مامىر“ حالىقارالىق ەڭبەكشىلەر مەرەكەسىن قۇتتىقتاۋ جانە ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جينالىسىن اشتى. جينالىستا شينجياڭنان مەملەكەتتىك 1 ـ مامىر ەڭبەك سيلىعىنا يە بولعان 5 كوللەكتيۆتى، مەملەكەتتىك 1 ـ مامىر ەڭبەك مەدالىنا يە بولعان 20 جەكەنى، مەملەكەتتىك جۇمىسشى اۋانگاردى اتاعىنا يە بولعان 24 كوللەكتيۆتى قۇتتىقتادى، شينجياڭداعى اشۋ، گۇلدەندىرۋ سيلىعىنا يە بولعان 50 كوللەكتيۆ، شينجياڭداعى اشۋ، گۇلدەندىرۋ مەدالىنا يە بولعان 150 جەكە، اۆتونوميالى رايوندىق جۇمىسشى اۋانگاردى اتاعىنا يە بولعان 100 كوللەكتيۆ ماداقتالىپ ـ سيلاندى.

اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوندىق باس جۇمىسشى ۇيىمىنىڭ ٴتوراعاسى ەلزات احمەتجان جينالىسقا قاتىناستى ٴارى ٴسوز سويلەدى.

جينالىس قالىڭ ەڭبەكشى بۇقارانى مەرەكە كۇنىمەن قۇتتىقتادى، ماداقتالىپ ـ سيلانعان وزات كوللەكتيۆتەر مەن وزات جەكەلەردىڭ داڭقتى قاستەرلەپ، تاعى دا قولشىنا ٴتۇسۋىن ٴۇمىت ەتتى، قالىڭ جۇمىسشى ـ قىزمەتشى بۇقارانى وزاتتاردى ۇلگى ەتىپ، ”14 ـ بەسجىلدىقتا ەسە قوسىپ، جاڭا جورىقتا ەكپىندەي ىلگەرىلەۋگە ۇندەدى.

جينالىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: بۇكىل رايونداعى ٴار دارەجەلى جۇمىسشى ۇيىمدارى شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جوڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن جەتەكشى ەتىپ، ٴار ۇلت جۇمىسشى ـ قىزمەتشى بۇقاراسىن بۇلجىماستان پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۋعا، مۇراتتان جازباي پارتياعا ىلەسۋگە تاربيەلەۋ، باستاۋ؛ كۇرەس جۇرگىزۋ قاسيەتىن ماڭگى ساقتاپ، ەڭبەك ەرى رۋحىن، ەڭبەك رۋحىن، ۇستا رۋحىن زور كۇشپەن اسقاقتاتۋ؛ كۇش ـ قۋاتتى وي جاڭالاپ داموعا شوعىرلاندىرىپ، جوعارى ساپالى ەڭبەكشىلەردىڭ ۇلى قوسىنىن جەتىلدىرۋگە قولشىنۋ؛ قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن مۇقيات اتقارىپ، قالىڭ قىزمەتشى ـ جۇمىسشى بۇقارانىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، جاڭا داۋىردەگى جوڭگوشا سوتسياليستىك شينجياڭ قۇرۋعا قولشىنا تىلەك ۇلەس قوسىپ، ۇزدىك ناتيجەمەن پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ جەڭىسپەن اشىلۋىن قارسى الۋ كەرەك.

جايمالاپ ٴتيپتى دە كوپ مازمۇندى كورىڭىزدەر

جاسىل تاۋدى ارالاپ شيپالى ٴدارى ىزدەدى

ـــــ مەملەكەتتىك 1 ـ مامىر ەڭبەك مەدالىنىڭ يەگەرى ۋاڭ رىن جونىندە

ەڭبەكشىلەر جىرى

□ **انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى گو ليك**

”1 ـ مامىر“ دەمالىسى تاياپ قالدى، ۋاڭ رىن التاي قالاسىنداعى التاي تاۋى جۇڭي ٴدارى ٴشوپ مۇراجايىندا ٴوڭى تۇسكەن ۇلگىلەردى اۋىستىرىپ، ورنىنا جاڭا ۇلگى تولىقتاپ قويۋمەن قاربالاستاپ جاتتى…

75 جاستاعى ۋاڭ رىن كەزىندە التاي ايماقتىق قازاق شيپاگەرلىگى شيپاحاناسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى، ورىنباسار شيپاحانا باستىعى مىندەتىن وتەگەن، قازىر التاي تاۋى جۇڭي ٴدارى ٴشوپ مۇراجايىنىڭ قۇرمەتتى باستىعى. شيپاگەرلىكپەن اينالىسقان 50 نەشە جىلدان بەرى، ۋاڭ رىن التاي تاۋى سىلەمىن، تيانشان تاۋى سىلەمىن ارالاپ، ۇلى تابيعات سىيلاعان تابيعي اسىل ـــ جۇڭي ٴدارى شوپتەرىن ىزدەدى، جينادى.

1700دەن استام شارشى مەتر كەلەتىن جۇڭي ٴدارى ٴشوپ مۇراجايىنا كىرسەڭىز، وسىندا قويىلعان شيپاگەرلىككە قولدانىلاتىن 500 نەشە وسىمدىكتىڭ ادەمى سۋرەتتەرىن، سونداي ـ اق 400دەن استام كەپتىرىلگەن وسىمدىك جاپىراقتارى ۇلگىسىن، 120 نەشە قۇمىراعا شىلانعان وسىمدىك ۇلگىسىن، 300 نەشە ناقتى زات ۇلگىسىن كورە الاسىز.

”جەرگىلىكتى مالشىلار بەك (قازاقشا ٴدارى اتاۋى) جەگەندى ۇناتادى، بەكتى كەپتىرىپ، سالەمدەمە رەتىندە تۇس ـ تۋعان، دوس ـ جاراندارىنا ۇسىنادى؛ ايۋ دا بەكتى ۇناتىپ جەيدى، جەپ تاۋسا الماعاندا جەردى قازىپ كومىپ، زاپاس ازىق رەتىندە ساقتايدى. بۇرىن ايەلدەر اقسىرعاقتى قايناتىپ، كيىمدەردى زارارسىزداندىرادى؛ بۇعى بولسا ۇنەمى ٴتۇيىن ٴسىڭىردى اۋزىنا تىستەپ الىپ جاراسىن ەمدەيدى…“. كوكتەم كىرگەننەن بەرى، مۇراجايعا بارىپ تاماشالايتىن ساياحاتشىلار بارعان سايىن كوبەيدى، ۋاڭ رىننىڭ جاندى دا قىزىقتى تۇسىندىرمەسى ولاردى ەرەكشە باۋرادى.

ۋاڭ رىن 17 جاسىنان باستاپ مال شارۋاشىلىق رايونىندا ”جالاڭاياق شيپاگەر“ بولعان، شيپاگەر دە، ٴدارى دە تاپشى سول جىلداردا اۋرۋ ازابىن تارتقان تالاي ناۋقاستى كوردى. ”سول كەزدە كوپ ناۋقاستى ٴشوپ دارىمەن ەمدەپ جازاتىنبىز“، ـ دەدى ۋاڭ رىن. ول مالشىلارمەن بىرگە 4 ماۋسىمدا كوشىپ ـ قونىپ جۇرگەن، ولارعا ۇقساماعان جەرى ول ٴدارى قازۋ، مانەرلەۋ، ٴدارى جاساۋمەن اينالىسقان.

التاي ايماعىنىڭ بەينە ”ٴتۇرلى ٴدارى ٴشوپ سارايى“ سياقتى بولۋى ۋاڭ رىندى تالەيلى سەزىندىردى، ۇلى تابيعات الۋان ٴتۇرلى وسىمدىك ٴتۇرىن مولىنان جەتىلدىرىپ، بۇل ارانى ماڭىزدى ورگانيزم ٴتۇرىنىڭ گەن قامباسىنا اينالدىردى.

1972 ـ جىلى ۋاڭ رىن بەيجيڭ جۇڭي ٴدارى ٴشوپ داشۋەسى جۇڭي شيپاگەرلىگى فاكۋلتەتىنە وقۋعا بارادى، مەكتەپ تاۋسقانان كەيىن، التاي قالاسىنا بارىپ قىزمەت ىستەيدى. قانداي ٴدارى ماتەريالى قانداي اۋرۋعا ەم بولادى دەگەندى ەستىسە بولعانى بارىپ ىزدەيدى. كوپ جىل جيناۋ، رەتتەۋ جانە زەرتتەۋ ارقىلى ول ىلگەرىندى ـ كەيىندى «قازاق دارىگەرلىك شەجىرەسى»، «شينجياڭ التاي تاۋ سىلەمىندەگى جابايى وسىمدىكتەر سۋرەت جيناعى»، «قازاق شيپاگەرلىگىندە ۇنەمى قولدانىلاتىن وسىمدىك ٴدارى ماتەريالدارىنىڭ ىستەتىلۋ سۋرەتتەر جيناعى» سياقتى 11 شىعارماسىن باسپادان شىعاردى.

جاياۋ ارالاۋدان ات ٴمىنىپ ارالاۋعا، موتوتسيكلمەن ارالاۋدان ٴوز اۆتوكولىگىمەن ارالاۋعا دەيىن، قولى بوساي قالسا بولعانى، ۋاڭ رىن وسىمدىكتەردى سۋرەتكە ٴتۇسىرۋ جانە جۇڭي ٴدارى شوپتەرىن جيناۋ جولىندا شاپقىلايدى.

جۇڭي ٴدارى ٴشوبىنىڭ باي مادەنيەتىن ايگىلەپ، جۇڭي ٴدارى ٴشوپ شارۋاشىلىعىنىڭ دامۋىنا جەتەكشىلىك ەتۋ ٴۇشىن، التاي قالاسى التاي تاۋى جۇڭي ٴدارى ٴشوپ مۇراجايىن سالدى. مۇراجاي سالىنا باستاعان العاشقى كەزدە ۋاڭ رىن دايىندىق قىزمەتىنە ۇسىنىس ەتىلەدى ٴارى كوپ جىلدان بەرى تۇسىرگەن جۇڭي ٴدارى ٴشوپ سۋرەتتەرىمەن قامدادى. ول زەينەتكە شىققاننان كەيىن، جەكە ەمحانا اشۋ وين ۇلگى جاساۋ ٴتۇيىنىن قۇرۋعا وزگەرتىپ، دالاداعى 13 مىڭ جەردى ناقتى كورىنىستىك كورمە زالى ەتىپ، 30 نەشە ٴتۇرلى جۇڭي ٴدارى ٴشوبىن ەكتى.

2021 ـ جىلى ۋاڭ رىن ٴوزى جيناعان كورنەكتى ەمدەۋ ونىمدىلىگىنە يە 190 نەشە كلاسسيك رەتسەپتى جەرگىلىكتى شيپاحاناعا ۇسىندى. التاي ايماعىندا جوعارى دەڭگەيلى جۇڭي شيپاگەرلىگى دارىندىلارىن جەتىلدىرۋ ٴۇشىن، بيىل جىل باسىندا التاي ايماقتىق جۇڭي شيپاحاناسى (التاي ايماقتىق قازاق شيپاگەرلىگى شيپاحاناسى) ”ۋاڭ رىن تانىمال شيپاگەر قىزمەت كەڭسەسىن“ قۇردى، ٴار بەيسەنبى كۇنى ۋاڭ رىن شيپاحاناعا بارىپ ناۋقاس كورەدى ٴارى شيپاگەرلىكپەن اينالىسقان 50 نەشە جىلدان بەرگى تاجىريبەسى مەن اسىرىن شاكىرتتەرىمەن جانە وقۋشىلارمەن ٴبولىسىپ جاتادى.